

คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ประวัติความเป็นมา

เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ ได้บัญญัติให้สภาจัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อกำหนดให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในใหม่ หรือกฎหมายที่ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกาศให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนนิติบัญญัติ

ในโอกาสครบรอบ ๒๐๐ ปี ของการจัดทำกฎหมายตราสามดวงนายกรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะสะสางกฎหมายไทยทั้งระบบเพื่ออำนวยความสะดวกและสังคมของประเทศ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมาย เพื่อให้ศึกษาและเสนอแนะการยกเลิกและปรับปรุงกฎหมายทั้งระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศในระบบต่อไป

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากฎหมายของแต่ละหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่กำกับ ติดตาม เร่งรัดการปฏิบัติตามแผนการพัฒนากฎหมายของหน่วยงานและตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายฯ แต่งตั้ง โดยมอบหมายให้ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวงหรือที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวง เป็นประธานกรรมการ และปฏิบัติหน้าที่ผู้ประสานงานการพัฒนากฎหมายกับคณะอนุกรรมการกำกับพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นประธานด้วย ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนากฎหมายไว้ในข้อตกลงคำรับรองการพัฒนากฎหมายประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ของทุกกระทรวง และกรม เว้นแต่กระทรวงหรือกรมที่ไม่มีกฎหมายในความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา และให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการร่วมกับคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายร่วมกันเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว และให้ถือว่า การพัฒนากฎหมายเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่งต้องให้ความสำคัญและให้ทุกหน่วยงานดังกล่าวให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายและคณะอนุกรรมการทุกคณะโดยเฉพาะเมื่อคณะกรรมการนโยบายฯ หรือคณะอนุกรรมการประสงค์จะยืมตัวข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการในสังกัดหน่วยงานใดมาปฏิบัติราชการของคณะกรรมการประสงค์จะยืมตัวข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการในสังกัดหน่วยงานใดมาปฏิบัติราชการของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ก็ให้หน่วยงานนั้นๆ ให้อีมนำมาปฏิบัติราชการ

กรอบนโยบายในการพัฒนากฎหมายกฎหมาย

ในการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

๑. การดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายกำหนดไว้
 - ๑) แก้ไข เพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายที่ขัดรัฐธรรมนูญหรือจัดทำกฎหมายใหม่ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด
 - ๒) เลิกกฎหมายที่ไม่ได้มีการบังคับใช้
 - ๓) ลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่สร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชนตามมาตรา ๓๕ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
 - ๔) ลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบซึ่งควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรือการประกอบการแข่งขันกับเอกชนโดยไม่จำเป็นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗
 - ๕) ลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก ตามมาตรา ๔๒ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
๒. การพัฒนากฎหมายตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล
 - ๑) แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมาย หรือจัดให้มีกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและขยายโอกาสให้คนจนและคนด้อยโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
 - ๒) ลด เลิกหรือจัดให้มีกฎหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ
 - ๓) ปรับปรุงกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ
 - ๔) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือกระบวนการปฏิบัติราชการเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
 - ๕) อื่นๆ ตามที่นโยบายของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายหรือคณะกรรมการพัฒนากฎหมายที่กำหนด
๓. การพัฒนากฎหมายเชิงกระบวนการ
 - ๑) จัดทำระบบการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามมติคณะรัฐมนตรี
 - ๒) การจัดทำระบบการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๗, ๘ และ ๑๑ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๔๔ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
 - ๓) ลด เลิกหรือแก้ไขกระบวนการหรือขั้นตอนที่ล่าช้าหรือไม่จำเป็นตามกฎหมาย
 - ๔) จัดทำระบบรับฟังความคิดเห็นในการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย
 - ๕) การทบทวนกฎหมายโดยรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับกฎหมายเป็นระยะตามมาตรา ๓๕ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๓